

Martina Jarošová, Vesnická malotřídka mezi obcí a farou (Škola ve Svatém Janě nad Malší mezi lety 1880 – 1945), diplomová práce, Historický ústav FF JU v Českých Budějovicích, 2012, 184 stran, 27 příloh.

Posudek oponenta diplomové práce

Dějiny školství tvoří významnou část kulturní historie národa. Tak je vnímá i současná česká historiografie a věnuje jim také poměrně velkou pozornost. Nejde sice o obsáhlé syntetické práce, výjimku tvoří například Dějiny Univerzity Karlovy, ale dílčích monografií je zpracováno, zvláště v regionálním měřítku, poměrně dost. Patrně nejméně jsou probádány dějiny nižšího školství.

Diplomantka si vybrala téma právě z této oblasti. Zabývá se vývojem malotřídní obecné školy ve Svatém Janě nad Malší v letech 1880 – 1945. Práce je založena především na studiu archivních pramenů uložených ve Státním okresním archivu v Českých Budějovicích (Archiv obce Svatý Jan nad Malší, Základní škola ve Svatém Janě nad Malší atd.). Kromě velkého množství originálních archivních pramenů, kde zvláštní místo zaujímají kroniky, využila autorka i prameny vydané a dobový tisk. Soupis literatury obsahuje všechny důležité práce k tématu. Zvláštní ocenění zaslouží 27 krásně provedených příloh, které dokonale doplňují text obsáhlého spisu.

Vědecké zásady odborné historikovy práce ovládá diplomantka na velmi dobré úrovni. Svědčí o tom především mohutný a perfektně provedený poznámkový aparát, soupis pramenů a literatury, stejně jako promyšlené rozvržení a struktura díla. Gramatické ani jiné chyby se v práci, až na několik výjimek, téměř nevyskytují. Tu a tam se objeví neobratné, ba úsměvné, slovní vyjádření. Například, že „autorka a všichni lidé ze Svatého Jana i blízkého okolí prošli útroby tamní školy.“

V úvodních kapitolách nás diplomantka seznamuje s historií Svatého Jana nad Malší, zvláště líčí svatojánskou farnost, a poté ve stručném nástinu pojednává o primárním vzdělání od doby Marie Terezie. Těžištěm díla jsou kapitoly o svatojánské škole, o jejích učitelích a žácích, o průběhu školního roku za Rakouska, za první republiky a za protektorátu. Tyto kapitoly jsou napsány s opravdovým zaujetím, a řeknu přímo s láskou k líčenému tématu. Nepostrádají jistý literární šarm a nadhled. Diplomantka citlivě vnímá různé vrstvy historické reality a snaží se je ve svém literárním podání zachytit. Dějinný obraz malotřídky ve Svatém Janě tak nepostrádá náležitou komplexnost a plasticitu. Vystává před námi živoucí scéna venkovské společnosti v dynamických proměnách času moderní doby v celém svém půvabu. Nikde se však neodchyluje od svědectví pramenů. Diplomová práce tak představuje cennou vědeckou studii k jihočeskému nižšímu školství a regionální kulturní historii. Je to čtení zajímavé a poučné a zájemce o tuto tematiku nesporně i potěší.

Diplomovou práci Martiny Jarošové hodnotím známkou výborně.

V Českých Budějovicích, 20. srpna 2012

Doc. PhDr. Josef Blüml, CSc.